

Monimuotoista keskustelua tulevaisuuden Tampereesta

Tampereella on tänä vuonna käyty laajaa ja monimuotoista keskustelua kaupungin toivotusta tulevaisuudesta. Keskustelut ovat pohja-aineistoa kaupungin uuteen strategiaan, josta uusi kaupunginvaltuusto päättää syksyllä.

Tampereen kevään 2021 strategiatyöhön kuului asukaskyselyjen lisäksi 11 erityisryhmien keskustelutilaisuutta. Keskustelutilaisuudet järjestettiin yhteistyössä Tampereen kaupungin yksiköiden, tamperelaisten yhdistysten ja järjestöjen sekä Tampereen seurakuntien kanssa. Yhteensä keskusteluihin osallistui yli 100 tamperelaista. Jokaisessa tilaisuudessa asukkaiden kanssa käytiin läpi neljä kokonaisuutta: mielikuvat Tampereesta, Tampereen hyvät ja huonot puolet sekä Tampereen tulevaisuus.

Tampereesta tulevat mieleen koti, luonto ja tutut paikat

Keskustelujen aluksi osallistujilta kysyttiin, mitä heille tulee ensimmäisenä mieleen sanasta ”Tampere”. Vaihtoehtoisesti osallistujia pyydettiin kuvailemaan Tamperetta muutamalla sanalla.

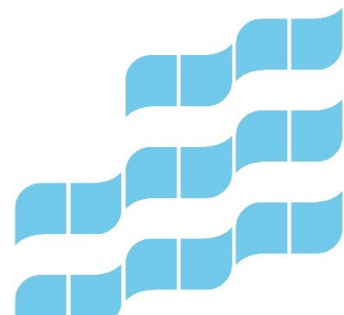
Tilaisuudesta ja keskustelijajoukosta riippumatta asukkaat kuvailivat Tamperetta varsin samalla tavalla. Monille Tampereesta tulivat ensimmäisenä mieleen kaupungin sopiva koko, luonnonläheisyys ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Asukkaat mainitsivat tamperelaisia maamerkkejä kuten Näsi- ja Pyhäjärvi, Näsinneula, Tammelantori, Särkänniemi, Finlaysonin alue, Hatanpään arboretum tai Tammerkoski. Lisäksi Tampereeseen yhdistettiin paikalliset jääkiekkoujoukkueet Tappara ja Ilves, monipuoliset tapahtumat ja teemaviikot, runsaat opiskelumahdollisuudet ja hyvä joukkoliikenne sekä tamperelaiset herkut eli Pyynikin näkötornin munkit ja mustamakkara. Keskustelijoista löytyi myös niin sanotun manserockin faneja.

Tutut paikat ja asiat mainittiin keskusteluissa kymmeniä kertoja. Kaikista useimmin asukkaat kuitenkin kuvailivat Tamperetta yhdellä lauseella: Tampere on koti.

Kauneus, luonnonläheisyys ja elävyys ovat Tampereen vahvuuksia

Toiseksi asukkailta kysyttiin Tampereen vahvuuksista. Osallistujat pääsivät kertomaan asioita, jotka tuovat heille iloa ja/tai jotka toimivat Tampereella hyvin.

Eryteisesti asukkaita ilahduttivat Tampereen kaunis luonto ja puistot sekä helppous liikkua kaupungissa joko joukkoliikennettä käyttäen, kävellen tai pyöräillen. Joukkoliikennettä kehitettiin voilaasti. Kevyen liikenteen talvikunnossapitoon puolestaan toivottiin parannuksia.

Tampereen keskustan vanhoja taloja ja koskimaisemaa pidettiin ainutlaatuisena. Eräs asukas kuvasi punatiilitehtaiden reunustamaa koskimaisemaa ”todelliseksi kauneuden keskittymäksi”. Osallistujat myös kokivat, että keskustan vanhat kauniit talot ja puistot ovat korvaamattoman tärkeä osa Tampereen identiteettiä.

Tamperetta kuvailtiin kaupungiksi, jossa on monipuoliset palvelut ja runsaasti harrastuspaikkoja. Lisäksi asukkaat kokivat Tampereen olevan houkutteleva opiskelukaupunki ja työpaikka. Keskustelujen osallistujat arvostivat myös Tampereen vilkasta kulttuuri- ja tapahtumatarjontaa. Koronavuoden jälkeen moni kaipasi teatteriä, keikoille, urheilutapahtumiin ja festareille tai viettämään aikaa kirjastoihin tai kahviloihin.

Paikkojen ja palvelujen lisäksi useat keskustelijat kuvailivat Tampereella olevan ainutlaatuinen tunnelma. Tätä ”tamperelaista elämänmenoa ja asennetta” kuvailtiin muun muassa rennoksi ja pröystäilemättömäksi, toisaalta myös avoimeksi ja ystävälliseksi. Eräs asukas tiivistä asian seuraavasti: ”Tampere on värikäs, myönteisellä tavalla kirjava sekasotku, jossa on monia mahdollisuuksia osallistua, toimia ja harrastaa.”

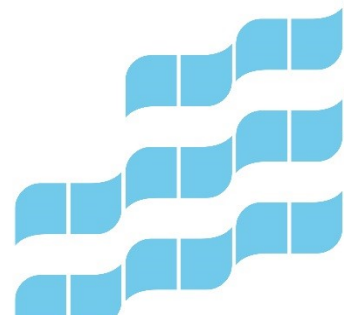
Turvattomuus, mielenterveyspalvelujen tila, päihdeiden käyttö ja kaupungin nopea kasvu huolestuttavat

Tampereen hyvien puolien jälkeen keskusteluissa siirryttiin asioihin, jotka Tampereella eivät toimi tai jotka turhauttavat, pelottavat tai huolestuttavat asukkaita.

Tampereen negatiivisina puolina korostuivat voimakkaasti mielenterveys- ja päihdeongelmat, huoli kaupungin turvallisuudesta ja siisteydestä ja pelko siitä, että Tampere kasvaa liian nopeasti. Nämä teemat toistuivat lähes kaikissa keskusteluissa.

Strategiakeskusteluissa oli mukana kymmeniä ihmisiä, joilla oli omakohtaista kokemusta Tampereen mielenterveys- ja/tai päihdepalveluista. Niiden nykytila huolestutti, suututti ja turhautti keskustelijoita. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden koettiin olevan pahasti ruuhkautuneita, mikä näkyy kiireenä, katkeilevina hoitojaksoina, jatkuvasti vaihtuvina hoitajina, suorituskeskeisyytenä ja asukkaiden ongelmien vähättelynä. Erityisen huolissaan monet olivat nuorten jaksamisesta ja mielenterveydestä: ”Kaupunki ei kestä, jos ihmiset menettävät mielenterveytensä ja uskonsa elämään ja tulevaisuuteen. Jos iso osa tamperelaisista voi todella huonosti, vaikuttaa se meihin kaikkiin.”

Tampereen kaduilla näkyvään päihdeongelmaan vaadittiin kaupungilta ja muilta viranomaisilta nopeita ratkaisuja. Lukuisat keskustelijat olivat joutuneet itse sattumanvaraisen uhkailun tai väkivallan kohteeksi tai olivat todistaneet tilanteita, joissa oli esiintynyt uhkailua tai väkivaltaa. Asukkaat kertoivat, kuinka he ovat joutuneet lopettamaan keskustassa järjestettäviä harrastuksia, tai välttävät liikkumista esimerkiksi Tullin alueella tai kulttuuritalo Laikun lähistöllä. Eräs asukas totesi,

ettei hän enää uskalla mennä keskustaan ilman avustajaa, sillä heikentyneen liikuntakykynsä takia hän ei itse pysty pakenemaan uhkaavia tilanteita. Monet kokivat, että Tampereen kaduilla kulkeminen on muuttunut turvattommaksi erityisesti viimeisten kahden-kolmen vuoden aikana. Keskustelijat vetosivat kaupunkiin mielenterveys- ja päihdepalveluiden resurssoinnin lisäämiseksi ja ennaltaehkäisyn parantamiseksi.

Tampereen kasvusta ja rakentamisesta keskusteltiin myös paljon. Asukkaat näkivät kaupungin kasvussa sekä hyviä että huonoja puolia. Hyvinä puolina mainittiin mm. kaupungin elävyys kasvun seurauksena. Toisaalta keskusteluissa nousivat esiin nopean kasvun koetut haittapuolet. Erityisesti keskustelijoita huolestutti se, kuinka asuinalueiden luonne muuttuu tiiviin ja korkean (täydennys)rakentamisen takia. Monet kokivat kaupungin kasvun tarkoittavan entistä pienempiä ja kalliimpia asuntoja sekä vanhojen rakkaiden rakennusten purkamista ja korvaamista uudisrakentamisella. Uudisrakentamista ja suuria infrastruktuurihankkeita kritisoitiin myös eriarvoistavina: ”Tampere keskittyy rakentamaan elämyskeitaita, joista vain osa kaupunkilaisista pystyy nauttimaan”.

Päihde- ja mielenterveyspalveluiden tilan, lisääntyneen turvattomuuden tunteen ja asumisen hinnan lisäksi asukkaat nostivat lähes jokaisessa keskustelussa esiin Tampereen katujen ja puistojen roskaisuuden varsinkin kesäviikonloppuina. Konkreettisina parannusehdotuksina asukkaat toivoivat kaupunkiin lisää roskiksia ja olemassa olevien roskisten tyhjentämistä nykyistä useammin.

Neljä keskustelua järjestettiin Tampereen kaupungin vammaispalvelujen päiväkeskuksissa. Näiden keskustelujen erityisenä viestinä oli toive laadun nostamisesta tärkeämmäksi kriteeriksi kuin hinnan avustajapalveluiden kilpailutuksissa. Monia asukkaita harmitti se, että avustajat vaihtuvat usein ja heillä ei välttämättä ole tarpeellista tietoa ja osaamista ihmisten sairauksista ja niiden hoidosta hätätapauksissa.

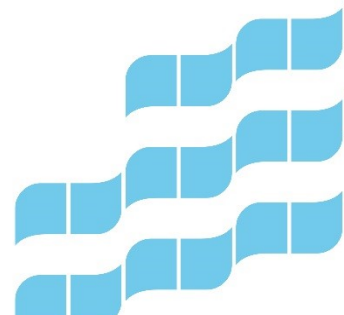
Tampere on puutteistaan huolimatta keskusteluihin osallistujille äärimmäisen rakas paikka. Vaikka kaupungin toiminta sai ajoittain tiukkaakin kritiikkiä, pitivät ihmiset muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta Tamperetta heille ainoana ja oikeana kotikaupunkina.

Toiveena hyvinvoiva ja turvallinen tulevaisuuden Tampere

Viimeiseksi asukaskeskusteluissa puhuttiin Tampereen tulevaisuudesta. Osallistujat pääsivät kertomaan, millainen olisi heidän unelmiensa Tampere. Kaikissa keskusteluryhmissä ihmiset toivoivat tulevaisuudelta samaa asiaa: hyvää, monipuolista ja turvallista elämää.

Alle on kerätty asukkaiden unelmia tulevaisuuden Tampereesta.

”Tulevaisuuden Tampere on siisti, viihtyisä, turvallinen ja monipuolinen tapahtuma- ja kulttuurikaupunki. Ilmapiiri niin että kaikilla olisi hyvä olla ja elää. Keskustaan pääsisi busseilla ja

ratikoilla helposti eri puolilta kaupunkia. Keskustassa hienoja vanhoja rakennuksia jäljellä. Ne saivat jäädä sinne.”

”Tulevaisuuden Tampere on turvallinen ja hyvinvoiva kaupunki, jossa on toimivat peruspalvelut ja elävä kulttuuri-, harrastus- ja tapahtumatarjonta sekä mutkattomasti yhteen pelaava joukkoliikenne. Mielenterveys- ja päihdeongelmia on saatu vähenemään.”

”Tulevaisuuden Tampere olisi ystävällinen, turvallinen ja luonnonläheinen kaupunki, jossa on ihmisiä, joihin pystyy luottamaan.”

”Tampere saa tulevaisuudessa kasvaa, muuttua ja monikulttuuristua, mutta kaupungin kauniita rakennuksia ja ainutlaatuista luontoa täytyy suojella.”

”Tulevaisuuden Tampereella lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä tuetaan kotona, koulussa, vapaa-ajan palveluissa ja terveydenhuollossa. Tampereella kukaan ei saisi jäädä yksin.”

”Entä jos Tampere olisikin hyvien peruspalveluiden ja huolenpidon pääkaupunki?”

”Tampereella tulee panostaa erilaisten ihmisten välisten kohtaamisten lisäämiseen ja ennakkoluulojen vähentämiseen keskustelujen kautta. Ihmiset ja asuinalueet ovat eriytyneissä, mikä lisää eriarvoistumista, stereotyyppioita, osattomuutta ja katkeruutta.”

”Tampereella on jo nyt paljon tapahtumia, mutta niitä pitää kansainvälistää. Eivät suomea osaamattomat tai vasta opettelevat ihmiset halua maksaa tapahtumien sisäänkäyntilippuja, jos kaikki sisältö ja tieto on aina vain suomeksi. Kaupunki voisi myös panostaa englanninkieliseen viestintään paljon enemmän.”

”Tampere vuonna 2030 on sosiaalisesti oikeudenmukainen, hiilineutraali kiertotalouskaupunki, jossa on toimivat mielenterveys- ja päihdepalvelut, ennaltaehkäisyä ja apua tavallisen arjen pyörittämiseen, tasa-arvoistava ja hyvin resursoitu peruskoulutus, paljon uusia pyöräteitä ja lähijunayhteyksiä naapurikuntiin ja aito halu kuulla asukkaita ja ottaa heitä mukaan kaupungin kehittämiseen.”

”Olisi tärkeää, että tulevaisuudessa täällä olisi nykyistä matalammat vuokrat. Silloin voi asua Tampereella, vaikka ei olisikaan rikas.”

”Ei tehdä Tampereesta uutta Helsinkiä, vaan pidetään Tampere Tampereena.”

”Kunhan koti pysyisi kotina myös tulevaisuudessa. Tampere on ihana kaupunki.”

